

Dansa catalana i crisi de territori: del mapa institucional a l'error poètic

Published by [Interacció](#) [1] on 13/10/2012 - 11:35 | Last modification: 27/04/2026 - 09:28

L'article de Roberto Fratini proposa una lectura complexa de l'evolució de la dansa catalana entre finals del segle XX i la primera dècada del segle XXI, situant el focus en una tensió estructural entre institucionalització i pràctica artística. El text parteix d'un moment d'expansió i reconeixement, el dels anys noranta, en què la dansa contemporània catalana es consolida com a camp visible i legitimada per les institucions, per mostrar com aquest mateix procés conté els elements que acabaran configurant la seva crisi posterior.

Aquesta consolidació institucional es construeix a través d'una aliança aparentment virtuosa entre administració i creació contemporània, que genera visibilitat, finançament i projecció internacional. Amb el temps, però, aquest model revela els seus límits: la institucionalització implica també una fixació de formats, una territorialització de les pràctiques i una dependència estructural dels dispositius públics. El resultat és un sistema que tendeix a estabilitzar allò que, per definició, havia nascut com a pràctica experimental i desbordant.

En la dècada 2000-2010, el text identifica un conjunt de transformacions que es poden llegir com a símptomes d'aquesta tensió. La dansa catalana esdevé progressivament més "desterritorialitzada", amb una pèrdua de centralitat dels formats clàssics i una desconfiança creixent envers les institucions. Aquesta situació no es presenta com una simple decadència, sinó com una "malaltia del creixement": una crisi que reflecteix l'encaix problemàtic entre pràctiques artístiques i estructures que les volen contenir.

Un dels conceptes clau del text és el d'orfandat. Les noves generacions de creadors ja no es reconeixen en les genealogies ni en els models establerts. La relació amb la tradició deixa de ser vertical i esdevé dispersa, heterodoxa. Aquesta situació es tradueix en una pràctica artística marcada per l'error, per la mobilitat i per la construcció de filiacions inesperades. La dansa deixa de funcionar com a sistema coherent per esdevenir un conjunt de trajectòries fragmentàries, sovint precàries, però també obertes a noves formes de relació.

El text analitza amb detall les conseqüències d'aquest desplaçament en l'àmbit estètic. Les poètiques de la nova dansa abandonen tant el formalisme tècnic com la intensitat emocional del Tanztheater per situar-se en un territori més conceptual, més orgànic i sovint més auster. Aquesta "pobresa" formal no és només una limitació material, sinó també una posició: una manera de respondre a la incertesa del context i a la crisi dels llenguatges establerts.

Paral·lelament, Fratini ofereix una crítica incisiva del model de política cultural que s'havia consolidat en els anys anteriors. La creació d'un sistema de centres, subvencions i reconeixement institucional va generar una cartografia rígida del camp, amb jerarquies marcades entre companyies consolidades i emergents. Aquest model, que en un primer moment va permetre estructurar el sector, acaba produint efectes d'exclusió, desigualtat i dependència.

La idea de “mapa” esdevé aquí central. Les polítiques culturals intenten fixar, representar i controlar un camp que, per la seva naturalesa, tendeix a desbordar qualsevol delimitació. La crisi de la dansa catalana és també la crisi d'aquest mapa: la impossibilitat de mantenir una correspondència estable entre territori, identitat i pràctica artística.

En aquest context, emergeixen noves formes de producció i circulació: trajectòries internacionals, retorns des de centres de formació europeus, pràctiques híbrides i dispositius coreogràfics que posen l'accent en el context més que en l'obra tancada. La dansa es desplaça cap a formes més líquides, més processuals, en què la noció de companyia o de producte espectacular perd pes en favor d'experiències obertes i transitòries.

El text conclou amb una imatge potent: la dansa contemporània ja no travessa els territoris que li eren propis, sinó que els envolta, els eludeix, els reconfigura. Aquest moviment no implica la desaparició del territori, sinó la seva transformació. La pràctica artística esdevé així un espai de tensió constant entre arrelament i desplaçament, entre institució i errància.

Referència

Fratini Serafide, R. (2011). [Perifèries, periples, perills. La nova dansa catalana i les poètiques de l'error](#) [2]. *Estudis escènics: quaderns de l'Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona*, (38), 138-153.

Categories: Article

Categories: Articles i anàlisi

Tags: arts i creació

Tags: polítiques culturals

Tags: governança cultural

Tags: recerca cultural

Tags: pensament cultural

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2012/dansa-catalana>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://raco.cat/index.php/EstudisEscenics/article/view/253542>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/4985>